

Seznam zkratek	8
Zkratky pramenů	9
Úvod	11
1. Frazeologie jako objekt lingvokulturologického výzkumu	16
1.1 Sporné otázky frazeologie	16
1.1.1 Hranice frazeologie	16
1.1.2 Přístupy k definici frazeologismu	18
1.2 Lingvokulturologie a výzkum frazeologie	22
1.2.1 Vymezení základních pojmů	22
1.2.2 Lingvokulturologický aspekt rozboru sémantiky frazeologismů	26
2. Gender a jeho role v jazyce	31
2.1 Gender jako fenomén kultury	31
2.2 Gender a jeho definice	32
2.3 Názory na gender v lingvistice	33
2.3.1 Obecné tendence	33
2.3.2 Gender očima genderových a feministických lingvistů	35
2.4 Genderové stereotypy	40
2.5 Jazyková asymetrie	43
2.5.1 Gramatická kategorie rodu	44
2.5.2 Rod obecný	45
2.5.3 Generické maskulinum v jazyce a řeči	46
2.5.4 Člověk = muž, žena nebo osoba?	48
3. Gender ve frazeologii	
(sémantická klasifikace genderové frazeologie a její analýza)	49
3.1 Fyzické, fyziologické vlastnosti a tělesný vzhled muže/ženy	51
3.1.1 Atraktivnost/neatraktivnost muže/ženy	51
3.1.2 Postava muže/ženy	55
3.1.3 Věk muže/ženy	57
3.1.4 Sexuální chování, sexuální aktivita muže/ženy	58
3.1.5 Charakteristika muže/ženy prostřednictvím popisu částí těla, části obličeje, vlasů, ochlupení a vousů	61
3.1.6 Specifické fyziologické vlastnosti a stavy ženy (těhotenství, porod, schopnost dát nový život, nevinnost aj.)	63
3.1.7 Charakteristika muže/ženy podle oblečení	64
3.1.8 Schopnosti muže/ženy pohybovat se: chůze, pohyby, graciózní/nemotorný aj.	66
3.1.9 Smrt v charakteristikách muže/ženy	67

3.1.10 Jiné fyzické, fyziologické vlastnosti muže/ženy; fyziologické procesy spojované s mužem/ženou	68
Shrnutí skupiny	70
3.2 Povaha muže/ženy	73
3.2.1 Celkově kladné hodnocení, chvála / celkově záporné hodnocení, nadávky . . .	73
3.2.2 Aktivní (energičnost, rozhodnost, podnikavost, prudká povaha) / pasivní (nerozhodnost, pomalost, mírná povaha) povaha muže/ženy	75
3.2.3 Povahové vlastnosti a stavy specifické pro muže/ženy	77
3.2.4 Upovídanost, mnohomluvnost, „prázdomluvnost“, hašteřivost muže/ženy . .	79
3.2.5 Povýšenost, přezíravost	80
3.2.6 Projevy femininity/maskulinity v povaze	81
3.2.7 Pracovitost, šikovnost, schopnost / lenost, neschopnost	83
3.2.8 Odvážnost, bojovnost / zbabělost	84
3.2.9 Ušlechtilost, vznešenost / neušlechtilost, hrubost v chování	85
3.2.10 Rozmazlenost, nesamostatnost	87
3.2.11 Další vlastnosti	88
Shrnutí skupiny	90
3.3 Muž a žena ve společenských vztazích	93
3.3.1 Muž a žena v rodinných vztazích	93
3.3.2 Sociální status muže/ženy: ženatý muž / vdaná žena – svobodný muž / neprovdaná žena, samotný/samotná, rozvedený/rozvedená; pohled na instituci manželství	98
3.3.3 Muž a žena ve svých profesních vztazích a jiných typech profesionální / společensky záslužné činnosti (vojenská služba)	102
3.3.4 Muž a žena ve vztahu k domácnosti a hospodářství	104
3.3.5 Materiální postavení muže/ženy	106
3.3.6 Jiné sociální charakteristiky muže/ženy	107
Shrnutí skupiny	109
3.4 Muž a žena v partnerských vztazích	112
3.4.1 Nabídka ke sňatku/partnerství (přijetí/odmítnutí), uskutečnění/neuskutečnění sňatku	112
3.4.2 Lásky ve vztahu muže a ženy	115
3.4.3 Hodnocení sňatku, partnerství, účastníků sňatku	116
3.4.4 Podřízenost, závislost muže na ženě / ženy na muži, ovládání partnera/partnerky	118
3.4.5 Vzájemný vztah v partnerství/manželství	120
3.4.6 Chování muže/ženy při vzniku milostného vztahu, při námluvách	121
3.4.7 Věrnost/nevěra v partnerském vztahu	122
3.4.8 Další charakteristiky partnerského vztahu	124
Shrnutí skupiny	125
3.5 Mentální schopnosti muže/ženy (chytrost, moudrost, vychytralost / hloupost)	128
Shrnutí skupiny	130
3.6 Charakteristika muže/ženy prostřednictvím vlastností opačného pohlaví	130
Shrnutí skupiny	133
3.7 Osoby (skupina osob) stejného pohlaví / příslušnost osoby/osob k mužskému/ženskému pohlaví	133
Shrnutí skupiny	136
3.8 Frazeologismy obsahující genderové komponenty a postrádající genderovou sémantiku	136
Shrnutí skupiny	140
Závěr	142
Резюме	151
Literatura	158
Summary	164